

**SPRÁVA Z MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE
MINDING ANIMALS CONFERENCE 2**

V dňoch 3. júla – 6. júla 2012 prebehla na pôde Univerzity v Utrechte v Holandsku v poradí druhá medzinárodná vedecká konferencia *Minding Animals Conference*. Predchádzalo ju vyše tridsať predkonferenčných vedeckých podujatí, napríklad konferencia *Animal Welfare: Ethical & Behavioural Question* (Blahobyť zvierat: etické a behaviorálne otázky) na Univerzite v Aarhusu v Dánsku alebo aj sympóziom *Testing Times: a symposium on the ethics and epistemology of animal experimentation* (Čas testovať: sympóziom o etických a epistemologických aspektoch pokusov na zvieratách) v Sydney v Austrálii.

Cieľom konferencie bolo vytvoriť priestor na výmenu a prezentovanie nových poznatkov a informovať o vedeckom vývoji, ktorý z rôznych aspektov objasňuje vzťah ľudí k zvieratám a prístup k nim. Zároveň sa konferencia cez plenárne prezentácie, paralelné sekcie, workshopy, študijné skupiny a iné formy prezentácie (filmy, plagáty) snažila vytvoriť pevnú platformu pre vedeckú, etickú a spoločenskovednú diskusiu o rôznych, často až kontroverzných témach zaoberajúcich sa otázkami zvierat a zaobchádzania s nimi. Tematicky sa konferencia nevyhýbala ani filozofickému, sociálno-politickému, právnenému, umeleckému či pedagogickému reflektovaniu problematiky etiky vzťahu k zvieratám.

Večer pred otvorením konferencie bola pre účastníkov zorganizovaná prvá verejná prednáška v miestnej katedrále, na ktorej nositeľ Nobelovej ceny za literatúru, známy aj svojím angažovaním sa za práva zvierat John Coetzee čítal svoju novú poviedku. V tomto fiktívnom príbehu sa autor zamýšľa nad ľudstvom a kontrolou, ktorú si vydobylo nad životmi domestikovaných zvierat. Uvažuje o tom, či bude ľudstvo niekedy schopné a ochotné vzdať sa tejto vymoženosti a bezhraničnej kontroly.

Ako hlavní plenárni prednášatelia vystúpili Christine M. Korsgaard (Harvard University, USA) s témou *A Kantian case for animal rights* (Kantovská obhajoba práv zvierat), Collin Alen (Indiana University, USA) s príspevkom *If a lion could speak* (Keby lev vedel hovoriť), Robert Garner (University of Leicester, UK), ktorý prednášal na tému *Animal rights in a non-ideal world* (Práva zvierat v nedokonalom svete), Will Kymlicka (Queen's University, Canada) sa pokúsil zodpovedať otázku *Do we need a political theory of animal rights?* (Potrebujeme politickú teóriu práv zvierat?), Paul Schnabel (University of Utrecht, Holandsko) prezentoval tému *The socialisation of animals* (Socializácia zvierat), Julia Driver (Washington University, USA) predstúpila s príspevkom *Hume and our duties to animals* (Hume a naše povinnosti voči zvieratám), Raj Panjwani (Supreme Court of India, India) v príspevku *Wildlife Protection: a view from India* (Ochrana prírody: pohľad z Indie) kritizoval indickú legislatívu zaoberajúcu sa ochranou prírody, Dale Jamieson (New York University, USA) vystúpil s príspevkom *The messes animals make* (Neporiadok spôsobený zvieratami) a Harriet Ritvo (Massachusetts Institute of Technology, USA) s príspevkom *The animal past in the animal present* (Zvieracia minulosť vo zvieracej súčasnosti).

Medzi ďalšími aktívnymi účastníkmi, ktorých bolo viac ako tristo z celého sveta, figurovali aj mená ako Andrew Knight z Oxford Centre for Animal Ethics, UK alebo Jill Robinson, zakladateľka organizácie Animals Asia, ktorá svojou prednáškou *Truth and fiction of bear*

farming in Asia (Pravda a fikcia o medvedich farmách v Ázii) oficiálne predstavila a otvorila sériu seminárov o ochrane zvierat. Peter Singer, filozof, etik a aktivista bojujúci za práva zvierat, momentálne pôsobiaci na americkej Princeton University, sa v rámci jednej z paralelných sekcií venoval problému smrti zvierat a jej negatívnym dôsledkom. V nasledujúcej krátkej verejnej diskusii odzneli viaceré kritické poznámky, s ktorými sa preferenčný utilitarizmus vyrovnáva už od svojich prvotných formulácií. Ako príklad možno uviesť aj otázku, ako by táto etická koncepcia dokázala zdôvodniť uprednostňovanie záujmov dospeljej ľudskej bytosti pred záujmami vnímajúcich zvierat. Aj keď zodpovedať túto otázku bolo cieľom samotnej prezentácie, poslucháči považovali Singerove snahy za nenaplnené, respektíve nejednoznačné. V nadľahčenom tóne zareagoval v diskusii aj Marc Bekoff, ktorý vyjadril spokojnosť s tým, že Singer po mnohých rokoch a po nespočetných spoločných diskusiách priznáva vo svojej koncepcii silnejšiu pozíciu hedonistickému princípu.

Rokovanie v sekciách tematicky pokrývalo viacero okruhov etiky vzťahu k zvieratám, napríklad socio-kognitívne schopnosti, emócie a iné vlastnosti zvierat, relevantnosť zvažovania ich morálneho záujmu, miesto zvierat v politickej filozofii a v politických teóriách, zvieratá v literárnych a umeleckých reflexiách, problematiku blahobytu zvierat (na farmách, v agrokultúre, v laboratóriách atď.), využívanie zvierat vo výskume, filozoficko-etické reflexie problematiky etiky vzťahu k zvieratám, otázky vegetariánstva a mnohé ďalšie kontroverzné témy, ktoré sa dotýkajú problému pozície zvierat v rámci morálnej komunity.

Aj záver konferencie patril verejnej prednáške v historickej budove univerzity v centre mesta. Marc Bekoff, americký biológ, etológ, zaniatený aktivista bojujúci za práva zvierat a jeden zo zakladateľov organizácie Minding Animals International vo svojom príspevku predstavil zvieratá ako emotívne a empatické bytosti, ktoré do veľkej miery vnímajú a cítia lásku, spolupatričnosť a kooperatívnosť. Druhú časť prednášky venoval opísaniu konkrétneho typu správania, tzv. spoločenskej hry (play game behavior), ktorá nie je typická len pre ľudí, ale je pozorovateľná aj u psov, kojotov, vlkov a iných spoločenských zvierat. Podľa neho takéto správanie sa riadi prísnymi pravidlami férovej hry, pri ktorej je potrebné signalizovať a naznačovať svoje úmysly, spolupracovať, odpúšťať, byť schopný ospravedlniť sa a zároveň aj dôverovať tomu druhému. Uvoľneným a charizmatickým spôsobom nezabudol ostro kritizovať ľudské, a najmä politické ignorovanie záujmov všetkých emotívnych bytostí, čo podnetne uzavrelo priebeh konferencie.

Organizácia Minding Animals International v súčasnosti iniciuje a podporuje vedecké podujatia nadväzujúce na konferenciu, ktoré zastrešujú rôzne aspekty týkajúce sa etiky vzťahu k zvieratám. Spomenúť možno 19. medzinárodnú vedeckú konferenciu v susednej Českej republike *Animal Protection and Welfare 2012 (Ochrana zvierat a blahobyť 2012)*, ktorá sa uskutočnila 3. októbra 2012 v Brne. Organizátori zároveň pripravujú v poradí tretiu konferenciu *Minding Animals*, ktorá by sa mohla stať platformou pre otvorenú, kritickú a odbornú diskusiu o mieste a úlohe zvierat vo filozofii, etike, spoločenských vedách, umeleckých prejavoch a každodennom súkromnom i verejnom živote. Bližšie informácie budú zverejnené v blízkej budúcnosti na webovej stránke hlavného garanta týchto aktivít, organizácie Minding Animals International (pozri www.mindinganimals.com).

Katarína Komenská